

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
123/13. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2013. október 3.

A C-583/11. P. sz. ügyben hozott ítélet
Inuit Tapiriit Kanatami és társai

A Bíróság helybenhagyja a Törvényszék azon végzését, amely elfogadhatatlannak nyilvánította a fókatermékek kereskedelméről szóló rendelet megsemmisítése iránti keresetet

A Lisszaboni Szerződés által megállapított kevésbé szigorú elfogadhatósági szabályok nem alkalmazhatók a jogalkotási aktusokra

A fókatermékek kereskedelméről szóló rendelet¹ (a továbbiakban: alaprendelet) szerint az ilyen termékek Unión belüli forgalomba hozatala általános szabályként csak akkor megengedett, ha e termékek az inuitok és egyéb őslakos közösségek által hagyományosan folytatott vadászatból származnak, és hozzájárulnak a létfenntartásukhoz. A kanadai inuitok érdekeit képviselő szervezet, az Inuit Tapiriit Kanatami, továbbá bizonyos számú egyéb fél (különböző nemzetiségű fókatermék-gyártók és kereskedők), mivel úgy ítélték meg, hogy az alaprendelet sérti a gazdasági érdekeiket, a Törvényszéktől kérték e rendelet megsemmisítését.

A Törvényszék 2011. szeptember 6-i végzésében² a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította. A Törvényszék megállapította, hogy az alaprendelet olyan jogalkotási aktusnak minősül, amelyet a természetes és jogi személyek csak azon kettős feltétel teljesülése esetén támadhatnak meg, hogy a jogi aktus közvetlenül és személyükben érinti őket. Márpedig a jelen esetben ezen elfogadhatósági feltételek nem teljesültek. Ebben az összefüggésben a Törvényszék rámutatott, hogy a 2009. december 1-jétől hatályos Lisszaboni Szerződés által megállapított azon új szabály³, amely e személyek számára még a személyes érintettségük hiányában is lehetővé teszi bizonyos általános hatályú jogi aktusok megtámadását, csak a rendeleti jellegű jogi aktusokra⁴ alkalmazható, a jogalkotási aktusokra nem.

Az Inuit Tapiriit Kanatami és egyéb érintett felek fellebbezést nyújtottak be a Törvényszék végzése ellen. Mivel a Törvényszék végzése és a fellebbezés e személyek keresetének csak az elfogadhatóságára vonatkozik, a jelen ügyben a Bíróságnak is csak e kérdésben kellett állást foglalnia⁵.

¹ A fókatermékek kereskedelméről szóló, 2009. szeptember 16-i 1007/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 286., 36. o.).

² A Törvényszék [T-18/10.](#) sz., Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ügyben 2011. szeptember 6-án hozott végzése.

³ Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata, amely akként rendelkezik, hogy a természetes vagy jogi személyek keresetet indíthatnak az őket közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem tartalmaznak végrehajtási intézkedéseket.

⁴ A rendeleti jellegű jogi aktus fogalmát a Törvényszék a T-18/10. sz. ügyben akként határozta meg, hogy „az valamennyi általános hatályú aktusra vonatkozik, a jogalkotási aktusok kivételével”. A rendeleti jellegű jogi aktus olyan általános hatályú jogi aktus (nem pedig egyéni jogi aktus), amely nem jogalkotási jellegű (e jelleget az határozza meg, hogy a jogi aktus elfogadása jogalkotási eljárás – amely lehet akár rendes, akár különleges – keretében történt-e vagy sem).

⁵ A jelen ügy fellebbezői és más személyek az alaprendelet végrehajtási rendelete ellen is keresetet indítottak a Törvényszék előtt ([T-526/10.](#) sz. ügy). A Törvényszék a 2013. április 25-i [ítéletében](#) a kereset elfogadhatóságának vizsgálata nélkül megállapította, hogy mind a végrehajtási rendelet, mind pedig az alaprendelet érvényes. A Törvényszék e határozata ellen azonban [fellebbezés](#) van folyamatban a Bíróság előtt.

A Bíróság a mai napon hozott ítéletében mindenekelőtt megállapítja, hogy a természetes és jogi személyek általános szabályként – csakúgy, mint a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtt – keresetet indíthatnak minden olyan uniós jogi aktus ellen, amely kötelező joghatásokat vált ki, amennyiben ők e jogi aktus címzettjei, vagy e jogi aktus közvetlenül és személyükben érinti őket. E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy e jogi aktusok lehetnek egyéni jogi aktusok, mint például az adott személyhez címzett határozat, vagy olyan általános hatályú jogi aktusok, amelyek körébe beletartoznak mind a jogalkotási aktusok, mint például az alaprendelet, mind pedig a rendeleti jellegű jogi aktusok.

Ebben az összefüggésben a Bíróság emlékeztet arra, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta az említett személyek bizonyos általános hatályú jogi aktusokat anélkül megtámadhatnak az uniós bíróságok előtt, hogy meg kellene felelniük a személyükben való érintettség feltételének. Ugyanakkor **a Szerződés egyértelműen kimondja, hogy e kevésbé szigorú elfogadhatósági szabályok e jogi aktusoknak csak egy szűkebb kategóriájára, vagyis a rendeleti jellegű jogi aktusokra alkalmazhatók.** Így – mint azt a Törvényszék helyesen megállapította – **a jogalkotási aktusok**, jóllehet maguk is általános hatályúak, **nem tartoznak a rendeleti jellegű jogi aktusok körébe, és továbbra is a szigorúbb elfogadhatósági szabályok vonatkoznak rájuk.**

Ezt követően a Bíróság megállapítja, hogy a jogalkotási aktusok ellen benyújtott keresetekre vonatkozó elfogadhatósági szabályokat, különösen pedig a személyes érintettséggel kapcsolatos feltétel tartalmát a Lisszaboni Szerződés nem módosította. Ebben az összefüggésben a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy az érintett felperesek a velük szemben alkalmazandó elfogadhatósági feltételek közül legalább az egyiknek, vagyis a személyes érintettség feltételének nem feleltek meg. A főkétermékek forgalomba hozatalának az alaprendeletben előírt, általánosan megfogalmazott tilalmát ugyanis megkülönböztetés nélkül alkalmazni kell minden olyan gazdasági szereplőre, aki e rendelet hatálya alá tartozik, anélkül hogy e rendelet kifejezetten kiemelné a felpereseket.

Végül a Bíróság kimondja, hogy **az Európai Unió Alapjogi Chartája nem követeli meg, hogy a jogalanyok feltétel nélkül, közvetlenül az uniós bíróságok előtt megsemmisítés iránti keresettel támadhassák meg az uniós jogalkotási aktusokat.** Ebben az összefüggésben a Bíróság emlékeztet arra, hogy az uniós jogrend tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálatáról a Bíróság és a tagállami bíróságok gondoskodnak. Amennyiben e jogi aktusok alkalmazása az uniós intézmények feladata, a jogalany bizonyos feltételek mellett közvetlen keresetet nyújthat be az uniós bíróságokhoz a végrehajtási aktusok ellen, e kereset alátámasztása érdekében hivatkozhat a szóban forgó általános aktus jogellenességére⁶. Amennyiben az alkalmazás a tagállamok feladata, a jogalany a nemzeti bíróságok előtt hivatkozhat a szóban forgó uniós jogi aktus érvénytelenségére, ennek alapján pedig a nemzeti bíróságok e tekintetben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel fordulhatnak a Bírósághoz.

Ennek kapcsán a Bíróság pontosítja, hogy a jogalanyoknak a nemzeti eljárások keretében joguk van ahhoz, hogy az általános hatályú uniós jogi aktusok velük szemben történő alkalmazására vonatkozó bármely határozat vagy egyéb nemzeti jogi aktus jogszerűségét bíróság előtt vitassák, hivatkozva az uniós jogi aktus érvénytelenségére. Így a tagállamok feladata olyan jogorvoslati és eljárási rendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog tiszteletben tartásának biztosítását. Ugyanakkor a Szerződések nem szándékoztak a nemzeti bíróságok előtt létrehozni – tekintettel az uniós jog fenntartására – más jogi lehetőségeket, mint amelyeket a nemzeti jog megállapított. Ez csak akkor lenne másképp, ha a szóban forgó nemzeti jogrendszer egészéből az következne, hogy nem létezik olyan keresetfajta, amellyel, akár közvetett módon is, biztosítható lenne a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tiszteletben tartása, illetve ha a jogalanyok bírósághoz fordulásának az lenne az egyetlen módja, hogy kénytelenek lennének jogot sérteni.

E feltételek mellett **a Bíróság a fellebbezést egészében elutasítja.**

⁶ Éppen ez történt a [T-526/10](#). sz. ügyben, amelyben a jelen ügy fellebbezői és más személyek megtámadták az alaprendelet végrehajtási rendeletét, hivatkozva az alaprendelet jogellenességére.

Emlékeztető: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499